

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

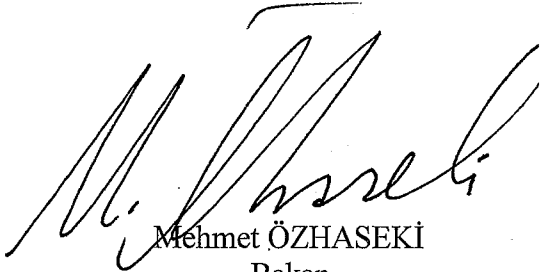
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ŞEREF ARPACI'NIN
TBMM 7/ 4055 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Denizli'nin Honaz ilçesine bağlı Aşağıdağdere Mahallesi'nde yerleşim yerine 500 metre mesafede yer alan taş ocağında meydana gelen patlamalar nedeniyle mahalle sakinleri hem maddi hem de manevi olarak zarar gördüklerini ifade etmektedirler.

Yaklaşık olarak 14 yıldır faaliyetlerini sürdürmekte olan taş ocağında gerekli taşın yer yüzüne çıkarılması için belli zamanlarda patlayıcı madde kullanıldığı bilinmektedir. Her ne kadar kontrollü patlama yapılsa da ocaktan fırlayan dev kaya parçaları, taşlar evlerin ve arazilerin üzerine düşmektedir.

Yaşanan bu durum nedeniyle mahalle sakinleri gündelik yaşamlarını sürdüremez hale gelmiş, endişe ve korku içinde yaşar hale gelmişlerdir. Aşağıdağdere sakinleri artık can güvenlikleri olmadıklarını, her an bir kaya parçasının evlerinin üzerine ya da yolda yürürken üzerlerine düşmelerinden çekinmektedirler.

Anayasa'nın "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56. Maddesinde; "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır.

Anayasamız vatandaşa ödev verdiği gibi, Devletimize de vatandaşlarımızın sağlıklı bir çevrede yaşamalarını sağlamak, kirliliği önlemek üzere ödevler yüklemiştir.

Bu çerçevede aşağıda yazılı yer alan sorularımı dikkatinize sunarak önlem alınmasını ve mahalle sakinlerimizin sorunlarına çözüm olmasını amaçlıyor, tarafınızdan yanıtlanmasını saygıyla diliyorum.

- 1- Denizli ili Honaz ilçesi Aşağıdağdere Mahallesi'nde faaliyet gösteren firmanın çalışma izinleri tam mıdır?
- 2- İlgili firma için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu düzenlenmiş midir?
- 3- İlgili taş ocağı firmasının çevreye vermiş olduğu zararın tespiti yapılmış mıdır? Taş ocağı ne sıklıkla denetlenmektedir? Denetlenmişse yapılan denetim sonucu kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
- 4- Taş ocağı için üretim izin kapasitesi nedir? Üretim kapasite izninin üzerinde çalıştığı iddiaları doğru mudur?
- 5- Aşağıdağdere mahalle sakinleri ilgili taş ocağı firması tarafından gerçekleştirilen patlamalar nedeniyle fırlayan taşlar ve kaya parçaları evlerine yaşam alanlarına isabet etmiştir, etmektedir. Bugüne kadar bu zararların karşılanması için bir çalışma yapılmış mıdır?
- 6- Mahalle sakinleri ortaya çıkan zararı defalarca kendi imkanlarıyla düzeltmelerine rağmen yenileriyle karşılaştıklarını söylemektedirler. Firmaya bu konuda Bakanlığınız tarafından uygulanacak bir cezai yaptırım olmuş mudur?

- 7- Mahallede yer alan bir futbol sahası kullanılamaz hale gelmiş, mahallede yaşayanların sosyal hayatı da taş ocağı nedeniyle olumsuz etkilenmiştir. Anayasa'mızın devletimize yüklediği ödev dikkate alındığında vatandaşlarımızı bu durumdan kurtaracak çözüm önerileriniz var mıdır? Bunlar nedir?
- 8- İlgili taş ocağının kapatılması ile ilgili tarafınıza ulaşan talep olmuş mudur? Olmuşsa verilen yanıt nedir? İlgili taş ocağı kapatılacak mıdır?
- 9- İlgili taş ocağının yerleşim yeri olmayan başka bir yere taşınması ile ilgili bir çalışma yapılmış mıdır? Bununla ilgili yapılan araştırma var mıdır?

CEVAPLAR

1- Çevre Mevzuatı kapsamında, Çetin İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından Aşağıdağdere Mahallesi'nde "Mıncır-Agrega Üretimi" faaliyeti yapılan tesis için 26.01.2023 tarihinde verilen 26.01.2024 tarihine kadar geçerli Hava Emisyonu ve Gürültü Kontrolü konularında "Geçici Faaliyet Belgesi" bulunmaktadır.

2- İR:64912 (ER:2514995) ruhsat no.lu 36,00 ha. alanın 22,063 ha. kısmında, Çetin İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından gerçekleştirilmesi planlanan 600.000 ton/yıl (240.000 m³/yıl) kapasiteli "II-A Grubu Maden (Kalker) Ocağı İşletmesi Kapasite Artışı" projesi için Denizli Valiliği Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından verilen 27.09.2022 tarihli "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir" belgesi bulunmaktadır.

İR:66282 (ER:2528626) II. Grup (Doğaltaş-Mermer) Maden Sahası'nın 8,8375 ha. kısmında Çetin İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından gerçekleştirilmesi planlanan "Kalker Ocağı ve Konkasör Tesisi Kapasite Artırımı" projesi için Mülga Çevre ve Orman İl Müdürlüğü tarafından verilen 28.10.2010 tarihli ve 52 karar no.lu "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunmaktadır.

Ayrıca bu 2 ruhsat sahasının alt kotunda, Aşağıdağdere Mahallesi arasında Deveoğlu İnşaat Mal.San.ve Tic.Ltd.Şti. ye ait 1 adet ruhsat sahası mevcuttur. RN:90472 ve ER:3415248 Numaralı II-A Grubu Kireç Taşı (Kalker) ruhsat sahası içerisinde Deveoğlu İnş. Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti. firması tarafından yapılması planlanan "Kalker Ocağı " faaliyeti için 19.09.2023 tarihli toplam 100.000 ton/yıl tüvenan kalker üretim kapasiteli "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunmaktadır.

3- Taş Ocağı İşletmesi, Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne iletilen şikayetler ve rutin denetimler kapsamında denetlenmektedir.

Ocakta yapılan patlatmaların, mevcut arazi yapısında kaya kopmalarına ve sarsıntılara neden olup olmayacağı bundan dolayı vatandaşların genel güvenlik ve asayişini yönünden herhangi bir müessif olaya neden olup olmayacağı yönünde bir teknik raporun hazırlanması için; Valilik Makamı'nın 04.02.2020 tarih ve E.2307 sayılı Olur'u ile; Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Denizli Valiliği Pamukkale Üniversitesi

Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Denizli Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ve Denizli Valiliği Devlet Su İşleri 212. Şube Müdürlüğü personelinin bir komisyon oluşturulmuştur.

Teknik Rapor Hazırlama Komisyonu tarafından 07.12.2020 tarihinde, söz konusu alanda inceleme ve fotoğraflama işlemleri eşliğinde gerekli araştırmalar yapılmış olup, komisyon üyesi kurumlar tarafından resmi yazı ile Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne iletilen görüşler çerçevesinde hazırlanan teknik rapor 19.11.2021 tarihli ve 2260371 sayılı yazımız ile Valilik Makamı'na sunulmuştur.

Bahse konu teknik rapor sonrasında Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı (YIKOB)'nın 20.12.2021 tarihli ve 20926 sayılı yazı ekinde Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne gönderilmiş olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) 13/12/2021 tarihli yazısında "3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7'inci maddesinin 10'uncu fıkrası " İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında ilgili Kanun esaslarına uygun çalışmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur." hükmü gereği S:64912 ve S:66282 sayılı sahalarda Enerji ve Tabii Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne madencilik faaliyetleri durdurulmuş olup, konu ile ilgili olarak 09/12/2021 tarihli yazı ile ruhsat sahibine bildirimde bulunulmuştur." denilmektedir.

Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 31.12.2021 tarihli yazısı ile taş ocağındaki madencilik faaliyetlerinin gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulduğu Denizli Valiliği İl Emniyet Müdürlüğüne de bildirilmiştir.

Teknik Rapor'da belirtilen eksikliklerin ilgili firma tarafından giderildiğine ilişkin Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze sunulan dilekçelere istinaden Denizli Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve DSİ 21. Bölge Müdürlüğü tarafından alanda incelemeler yapılmış olup, incelemelere ilişkin Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze iletilmiş olan kurum görüşleri gerekli değerlendirmenin yapılması için 09.02.2022 tarihli yazımız ile Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı (YIKOB)'na gönderilmiştir.

Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı (YIKOB)'nın 09.03.2023 tarihli yazısı Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze gönderilmiş olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)'nün 18.02.2022 tarihli yazısı'nda, "İR:64912 no'lu sahada üretime yönelik faaliyetlere müsaade edilmemesi, Aşağıdağdere Mahallesi'ne bakan yamacın kenar kısımlarında yapılacak çalışmalarda patlayıcı madde kullanmadan kırıcı ile faaliyetlerin yürütülmesi, ocağın diğer kısımlarında ise Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

tarafından hazırlanan Haziran 2019 tarihli patlatma etki değerlendirme raporu doğrultusunda sadece projesine aykırı tehlikeli durumların giderilmesine yönelik faaliyetlerin (basamaklandırma, kademe yapılması v.b.) sürdürülmesine müsaade edilmesi gerektiği, söz konusu ocaktan kademelendirme faaliyetleri sonucu çıkacak malzemenin sevk edilmesinde MAPEG tarafından sakınca bulunmadığı” belirtilmekte olup, MAPEG’in 18.02.2022 tarihli ve E.2022057082 sayılı yazısında belirtilen hususlar, Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından 18.03.2022 tarihli yazı ile Denizli Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü ve Çetin İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti’ye bildirilmiştir.

Ayrıca taş ocağı’nda yaşanacak süreç ile ilgili olarak Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü’nün 31.03.2022 tarihli yazısı ile “...bahse konu taş ocaklarında bundan sonraki süreçte yapılacak olan patlatma ve patlatmanın olası etkileri kapsamında yapılacak olan iş, işlem ve yazışmaların ruhsatlandırma birimince yürütülmesi, bu işlemlere esas Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü MAPEG, Denizli Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü’nün görüşünün alınması hususu”, Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı (YIKOB) , Denizli Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve Denizli Valiliği DSİ 21. Bölge Müdürlüğüne bildirilmiştir.

- 4- İR:66282 (ER:2528626) II. Grup (Doğaltaş-Mermer) Maden Sahası’nın 8,8375 ha. kısmında 460.000 ton/yıl (184.000 m³/yıl), İR:64912 (ER:2514995) ruhsat no.lu 36,00 ha. alanın 22,063 ha. kısmında, 600.000 ton/yıl (240.000 m³/yıl) kapasiteli, Deveoğlu İnş. Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti. RN:90472 ve ER:3415248 ruhsat numaralı alan için 100.000 ton/yıl tüvenan kalker üretimi kapasiteli’dir. Yapılan denetimlerde üretim izni üzerinde çalışmadığı tespit edilmiştir.
- 5- 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrasında “Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler tarafından hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası’nı incelemek ve hazırlamakla yükümlüdürler.” denilmektedir.

Bakanlığımızca 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında hazırlanmış olan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında inceleme ve değerlendirme yapıldıktan sonra uygun bulunan projelere “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” verilmektedir.

Firma’nın İR:64912 ruhsat no.lu saha için 27.09.2022 tarih ve E-202263 sayılı “ÇED Gerekli Değildir” kararı; İR:66282 ruhsat nolu saha için 28.10.2010 tarihli ve 52 karar no.lu “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunmaktadır.

Çevre Kanunu’nun 11’inci maddesinin 1’inci fıkrasında “Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde

belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.” denilmektedir.

Çevre Kanun’u kapsamında hazırlanmış olan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında yapılan başvuruların Bakanlığımızca yapılan değerlendirme sonucunda bilgi ve belgelerle birlikte ölçüm, analiz sonuçları ve raporların uygun bulunması durumunda tesis ve işletmeye “Çevre İzni” veya “Çevre İzin ve Lisans Belgesi” düzenlenir.

Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenlenmeden önce işletmeye ilk olarak il müdürlüğü uygunluk yazısı (işletmelere tabi oldukları mevzuatta yer alan fiziksel şartları sağladığının tespiti halinde verilir, 1 yıl geçerlidir), ikinci aşamada ise Geçici Faaliyet Belgesi (çevre izni ve lisansı öncesi verilir ve alındığı tarihten itibaren 1 yıl geçerlidir) Bakanlığımızca düzenlenmektedir.

Taş Ocağı Tesisi’nin 26.01.2023-26.01.2024 tarihleri arasında geçerli Hava Emisyonu ve Gürültü Kontrolü konularında Geçici Faaliyet Belgesi bulunmaktadır.

- 6- Bakanlığımızın Çevre Kanunu kapsamında hazırlanmış olan Yönetmelikler çerçevesinde ÇED İzleme, hava emisyonu, çevresel gürültü, atıksu deşarjı ve derin deniz deşarjı konularında izin verme ve denetim yapma ve mevzuata aykırı durumların tespiti halinde Çevre Kanunu kapsamında idari para cezası uygulama yetkisi bulunmaktadır.

Bakanlığımızca 07.02.2018 tarihinde yapılan denetimde, Bakanlığımız ve Kaklık Jandarma Karakol Komutanlığı gözetiminde Bakanlığımızdan yeterliliği bulunan yetkili çevre laboratuvarı tarafından tesiste malzeme alımı esnasında patlatma gerçekleştirilmiş ve ocağa en yakın 2 noktadan patlatma esnasında titreşim ölçümleri yapılmıştır. Ayrıca tesise ait kırma eleme tesisinde de gürültü ölçümleri yapılmıştır. Ölçümler sonucunda bahse konu yetkili çevre laboratuvarı tarafından hazırlanan Akustik Rapor’da yer alan ölçüm sonuçları incelendiğinde Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinde belirlenmiş olan sınır değerlerin aşılmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımızca 07.12.2020 tarihinde yapılan denetimde, söz konusu sahada “Teknik Rapor Hazırlama Komisyonu”na yapılan inceleme esnasında; işletmede patlatma yapılan noktaya yaklaşık olarak 430 m mesafede bulunan müstakil konutların önünde, Denizli Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü’nün gözetiminde Bakanlığımızdan yeterliliği bulunan yetkili çevre laboratuvarı tarafından işletmede yapılan ardışık iki patlatma esnasında “Çevresel Titreşim Seviyesi Ölçümü” yapılmıştır. Yetkili çevre laboratuvarı tarafından hazırlanan “Çevresel Titreşim Seviyesi Değerlendirme Raporu”nda belirtilen titreşim seviyesinin "Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği’nde verilen sınır değerleri aşmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımızca 04.09.2023 tarihinde yapılan denetimde; iki ruhsat alanında da patlatma yöntemiyle malzeme (kalker) çıkarıldığı, ancak Aşağıdağdere Köyü’nde tehlike

oluşturmaması için ruhsat sınırından 25-30 m genişliğindeki sınır hattında patlatma yapılmadığı, bu aralıkta kalan malzemenin kırıcı kullanılarak çıkartıldığı, son patlatmaların 21.08.2023 ve 30.08.2023 tarihinde Jandarma gözetiminde gerçekleştirildiği, köye herhangi bir kaya, taş vb. parçaların yuvarlanması gibi bir durumun söz konusu olmadığı, denetim esnasında da herhangi bir olaya rastlanmadığı tespit ve beyan edilmiştir.

- 7- Çetin İnşaata ait ve diğer sahaların alt kotundaki yamaçta yer alan RN:90472 ve ER:3415248 Numaralı II-A Grubu Kireç Taşı (Kalker) ruhsat sahası içerisinde Deveoğlu İnş. Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi tarafından yapılması planlanan "Kalker Ocağı " faaliyeti için 19.09.2023 tarihli ve E-202385 sayılı toplam 100.000 ton/yıl tüvenan kalker üretim kapasiteli "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunmaktadır.

Söz konusu karara esas Proje Tanıtım Dosyası'nda; sahada patlatmalı üretim yapılmayacağı ve Aşağıdağdere yerleşimini, kaya yuvarlanması ve taş düşmesinden koruma amaçlı yapay sedde yapılacağı taahhütleri verilmiştir.

- 8- Taş ocağının kapatılmasına ilişkin Denizli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne iletilmiş olan bir talep bulunmamaktadır. Bahse konu ocağın ruhsat hukuku devam etmekte olup, konuya ilişkin iş ve işlemler Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından yürütülmektedir.
- 9- Taş Ocağı İşletmesi'nde, ruhsat hukukuna bağlı faaliyet yürütülmektedir. Konu ile ilgili Denizli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne iletilmiş olan bir bilgi bulunmamaktadır.